

QUÈ CAL SABER?

L'APOSTROFACIÓ DAVANT LES SIGLES

En els escrits biomèdics, molt sovint fem servir **sigles** (incloent-hi els **acrònims**, que són les sigles que es poden llegir com si fossin mots) per a referir-nos a noms de molècules, tècniques, reactius, institucions, etc. Si al davant d'una **sigla** posem un article definit singular (**el** o **la**) o la preposició **de**, hem de seguir unes regles d'**apostrofació** que poden ser una mica diferents de les regles generals. Us les exposem tot seguit.

La publicació de l'ortografia normativa (OIEC) l'any 2017 ha fixat les regles d'**apostrofació** davant de **sigles** i **acrònims**.¹ En el cas dels **acrònims**, hem d'aplicar les mateixes regles ortogràfiques que apliquem als altres mots. Per exemple: *l'IDIBAPS* ('l'Institut d'Investigacions Biomèdiques August Pi i Sunyer'), *el CREAM* ('el Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals'), *l'ISO* ('la International Standardization Organization'), *la UFEC* ('la Unió de Federacions Esportives de Catalunya') i *d'UNED* ('d'Universidad Nacional de Educación a Distancia'). Cal tenir en compte també que, en el cas dels **acrònims**, no s'apostrofa davant **i** o **u** amb valor semivocàlic ([j] o [w], respectivament), precedides o no de **h**. Ara bé, la pronúncia pot condicionar el criteri d'**apostrofació**, ja que davant d'**acrònims** començats per una d'aquestes lletres, es poden donar dues pronunciacions diferents: si es pronuncien amb **i semivocàlica** o **u semivocàlica**, no s'apostrofa (*la UOC*, 'la Universitat Oberta de Catalunya'); però si es pronuncien amb **i vocàlica** o **u vocàlica**, sí que s'apostrofa (*l'IEC*, 'l'Institut d'Estudis Catalans').

En les **sigles** que llegim lletra per lletra (és a dir, que lletregem), si la primera lletra és una **vocal**, hem d'apostrofar l'article definit masculí singular (**el**) i la preposició **de**. Per exemple: *l'ATP* ('l'adenosine triphosphate' o 'el trifosfat d'adenosina') i *d'ER* ('d'endoplasmic reticulum' o 'de reticle endoplasmàtic'). En aquests casos, l'article definit femení singular (**la**) només s'apostrofa quan la primera **vocal** és **a**, **e** o **o**. Per exemple: *l'ARS* ('l'autonomously replicating sequence' o 'la seqüència de replicació autònoma'), però *la UPF* ('la Universitat Pompeu Fabra').

En les sigles lletrejades la primera lletra de les quals és una **consonant**, hem de tenir en compte si el nom d'aquesta **consonant** comença amb **vocal** inicial (**f**, **h**, **l**, **m**, **n**, **r**, **s**, **x**) o no. En el primer cas, s'apostrofa l'article masculí i la preposició **de** (però no l'article femení). Per exemple: *l'RNA* ('el ribonucleic acid' o 'l'àcid ribonucleic'), *d'LSD* ('de lysergic acid diethylamide' o 'de dietilamida de l'àcid d-lisèrgic'), però *la LSD* ('la dietilamida de l'àcid d-lisèrgic'); mentre que en el segon cas (és a dir, si la sigla no comença per cap de les lletres esmentades abans) no s'apostrofa cap partícula. Per exemple: *el tRNA* ('el transfer ribonucleic acid' o 'l'àcid ribonucleic de transferència'), *la CBC* ('la capacitat de bescanvi catiònic') i *de DNA* ('de desoxyribonucleic acid' o 'd'àcid desoxiribonucleic').

1. INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, *Ortografia catalana* (en línia), Barcelona, IEC, 2017, § 4.1.